

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 46926
Nom: Orientació Familiar i Sociolaboral
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2276 - Màster Universitari en Educació Especial	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2276 - Màster Universitari en Educació Especial	Orientació i Intervenció en dificultats d'Aprenentatge i Comportament	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

BISQUERT MARTINEZ MARIA MERCEDES

SORIANO FERRER MANUEL

SANCHEZ PEREZ MARIA JOSE

RESUM

L'assignatura Orientació Familiar i Sociolaboral té com a finalitat proporcionar a l'estudiantat una formació especialitzada sobre els fonaments, els principis, els models i les estratègies d'intervenció orientats a afavorir el benestar, la inclusió, la participació i la qualitat de vida de les persones amb necessitats específiques de suport educatiu i de les seues famílies.

Des d'una perspectiva d'educació inclusiva i basada en evidències científiques, s'aborda el paper de l'orientació educativa en l'assessorament familiar, el desenvolupament de la parentalitat positiva, la col·laboració entre la família i els centres educatius, la transició a la vida adulta, la promoció de l'autonomia personal i la inserció sociolaboral de les persones amb discapacitat.

L'assignatura integra coneixements científics, normatius i professionals relatius a l'orientació familiar i sociolaboral, afavorint el desenvolupament de competències per al disseny, la implementació i l'avaluació de programes d'intervenció adaptats a les necessitats de les persones, les famílies i els diferents contextos

educatius i socials.

El seu plantejament combina la fonamentació teòrica amb una metodologia eminentment pràctica basada en l'anàlisi de casos, el disseny de programes d'intervenció, la resolució de problemes professionals, el treball cooperatiu i l'anàlisi crítica d'evidències científiques.

Així mateix, incorpora de manera transversal la perspectiva de gènere, la promoció de la igualtat d'oportunitats, l'accessibilitat universal, el disseny per a totes les persones, la prevenció de qualsevol forma de discriminació i violència, així com la promoció dels drets i de la llibertat sexual de les persones amb discapacitat, d'acord amb la normativa vigent.

En definitiva, l'assignatura pretén capacitar el futur professional per a dissenyar, desenvolupar i avaluar actuacions orientadores dirigides a afavorir la inclusió educativa, social i laboral de les persones amb necessitats específiques de suport educatiu des d'una perspectiva ètica, interdisciplinària i inclusiva.

e>

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Haver cursat i superat els nivells corresponents a la titulacions que donen accés a aquest Màster.

Tindre coneixements adquirits al llarg de la formació acadèmica i professional, mitjançant les pràctiques formatives als diferents tipus possibles de centres educatius, sobre la importància de fomentar des de l'orientació relacions familiars positives basades en Estils Educatius Familiars que ho fomenten.

Valorar la tasca de l'orientador dins d'àmbit educatiu i familiar en tots els àmbits possibles d'intervenció: individual o personal, familiar, sociolaboral, educatiu...

COMPETÈNCIES / RESULTATS D'APRENENTATGE

2276 - Màster Universitari en Educació Especial

Analitzar els avantatges i desavantatges dels programes que ofereix l'administració educativa.

Buscar, gestionar i analitzar informació científicoprofessional, informes tècnics, d'investigació i/o d'avaluació sobre accions, processos i resultats educatius.

Col·laborar eficaçment amb equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i al desenvolupament col·lectiu.

Conèixer els fonaments, principis, valors i actituds que sustenten el dret a l'educació dels estudiants amb necessitats específiques de suport educatiu.

Conèixer els fonaments, principis i funcions de l'orientació familiar i sociolaboral integrats dins del marc de

l'educació inclusiva.

Conèixer els principis ètics de l'actuació professional en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu.

Conèixer i comprendre l'impacte de les necessitats específiques de suport educatiu en les relacions familiars.

Conèixer les manifestacions dels diferents tipus de dificultats en l'autoregulació i l'aprenentatge en els àmbits social, personal i acadèmic.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de l'educació especial, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Dissenyar, planificar i avaluar mesures ordinàries i específiques d'atenció en funció de les diferents necessitats específiques de suport educatiu, així com en els contextos social i laboral.

Dissenyar i aplicar programes d'orientació i intervenció familiar, i sociolaboral en l'àmbit de l'educació inclusiva i l'atenció a la discapacitat.

Mostrar habilitats d'aprenentatge (o autoaprenentatge) que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser sobretot autodirigida o autònoma.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant oralment com per escrit, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Ser capaç d'aplicar la normativa vigent en matèria d'atenció a les necessitats específiques de suport educatiu i en el context social en diferents supòsits.

Ser capaç de valorar les conseqüències dels diferents tipus de dificultats en l'autoregulació i l'aprenentatge en els àmbits social, personal i acadèmic.

Tenir un compromís actiu amb la no-discriminació, la igualtat d'oportunitats i l'equitat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

TEMA 1. ORIENTACIÓ FAMILIAR: CONCEPTE, PRINCIPIS I FUNCIONS

1.1. Evolució històrica de l'orientació familiar.

1.2. Concepte, principis i fonaments de l'orientació familiar.

1.3. Diversitat familiar i necessitats específiques de suport educatiu.

1.4. Models d'orientació familiar des de l'enfocament de l'educació inclusiva.

1.5. Funcions de l'orientador o orientadora familiar i àmbits d'intervenció.

TEMA 2. L'ORIENTADOR FAMILIAR COM A AGENT D'INCLUSIÓ, IGUALTAT I PROTECCIÓ DELS DRETS

2.1. Perfil competencial del professional de l'orientació.

2.2. Principis ètics i deontològics de l'orientació educativa.

2.3. Igualtat d'oportunitats, perspectiva de gènere i educació inclusiva.

2.4. Promoció de la llibertat sexual i prevenció de la violència sexual envers les persones amb discapacitat d'acord amb la Llei orgànica 10/2022.

2.5. Treball interdisciplinari i coordinació amb les famílies, els centres educatius i els serveis comunitaris.

TEMA 3. AVALUACIÓ I ASSESSORAMENT FAMILIAR

3.1. Avaluació de les necessitats familiars.

3.2. L'entrevista familiar.

3.3. Tècniques i instruments d'avaluació familiar.

3.4. Elaboració i interpretació d'informes.

3.5. Disseny de plans d'assessorament i intervenció familiar.

TEMA 4. PARENTALITAT POSITIVA I PROGRAMES D'INTERVENCIÓ FAMILIAR

4.1. Estils educatius familiars.

4.2. Competències parentals.

4.3. Comunicació familiar i resolució de conflictes.

4.4. Mediació familiar.

4.5. Programes de parentalitat positiva.

4.6. Escoles de famílies.

TEMA 5. ORIENTACIÓ FAMILIAR EN L'ÀMBIT EDUCATIU

5.1. La família davant les necessitats específiques de suport educatiu.

5.2. Assessorament familiar des de l'orientació educativa.

5.3. Col·laboració entre la família i el centre educatiu.

5.4. Participació familiar en els processos educatius.

5.5. Marc normatiu de l'orientació familiar i de l'educació inclusiva.

TEMA 6. ORIENTACIÓ SOCIOLABORAL I TRANSICIÓ A LA VIDA ADULTA

6.1. Orientació professional i inclusió sociolaboral.

6.2. Recursos, programes i serveis d'ocupabilitat.

6.3. Transició de l'escola a la vida adulta.

6.4. Formació per a l'ocupació i ocupació amb suport.

6.5. Qualitat de vida, autodeterminació i vida independent.

6.6. Disseny de programes d'orientació sociolaboral.

6.7. Prevenció de l'assetjament sexual i de l'assetjament per raó de sexe en els processos de transició a la vida adulta i laboral.

p>

VOLUM DE TREBALL (HORES)**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	1,50

Elaboració de treballs individuals o en grup	10,00
Estudi i treball autònom	25,00
Preparació de classes	20,00
Preparació d'activitats d'avaluació	11,00
Resolució de casos pràctics	10,00
Total hores	77,50

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent de l'assignatura es fonamenta en un enfocament actiu, participatiu i centrat en l'aprenentatge de l'estudiantat, orientat al desenvolupament integrat de les competències, els coneixements i les habilitats previstes en la Memòria Verificada del Màster.

Les sessions presencials combinaran l'exposició i la discussió dels fonaments teòrics amb metodologies actives que afavorisquen l'aprenentatge significatiu, la reflexió crítica i la transferència dels coneixements a contextos professionals propis de l'orientació familiar i sociolaboral.

Per a això s'utilitzaran, entre altres, les estratègies metodològiques següents:

- Exposició participativa dels continguts fonamentals per part del professorat.
- Anàlisi i discussió de casos pràctics relacionats amb situacions reals d'orientació familiar i sociolaboral.
- Aprenentatge Basat en Problemes (ABP) per a la resolució de situacions complexes pròpies de l'exercici professional.
- Aprenentatge cooperatiu mitjançant la realització d'activitats i projectes en grup reduït.
- Disseny i anàlisi de programes d'orientació familiar i sociolaboral fonamentats en evidències científiques.
- Lectura crítica i discussió d'articles científics, informes tècnics i documents normatius.
- Debats i activitats de reflexió orientats al desenvolupament del raonament crític, la presa de decisions fonamentades i l'argumentació científica.
- Tutories individuals i grupals destinades al seguiment i l'orientació del procés d'aprenentatge.

Així mateix, l'estudiantat desenvoluparà treball autònom orientat a la cerca, selecció i anàlisi de literatura científica, la preparació d'activitats, l'elaboració de treballs acadèmics i l'estudi dels continguts de l'assignatura.

L'assignatura promourà de manera transversal el desenvolupament del compromís ètic, la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, la perspectiva de gènere, l'accessibilitat universal, el respecte a la diversitat, la inclusió educativa i social, la prevenció de qualsevol forma de discriminació i violència, així com la promoció de la llibertat sexual i dels drets de les persones amb discapacitat, d'acord amb la normativa vigent.

Igualment, es fomentarà l'ús crític, ètic i responsable dels recursos digitals i de les eines d'intel·ligència artificial com a suport a l'aprenentatge, a la cerca d'informació científica i al disseny de propostes d'intervenció, respectant en tot moment els principis d'integritat acadèmica i la normativa de la Universitat de València.

Totes les activitats formatives estaran orientades a afavorir l'adquisició de les competències (COMP), els coneixements (CON) i les habilitats i destreses (HAB) establits per a aquesta assignatura en la Memòria Verificada del Màster.

AVALUACIÓ

L'avaluació tindrà com a finalitat comprovar el grau d'adquisició de les competències (COMP), els coneixements (CON) i les habilitats i destreses (HAB) previstos per a l'assignatura mitjançant un procés d'avaluació contínua, d'acord amb la Memòria Verificada del Màster.

L'avaluació atendrà els principis d'objectivitat, transparència, equitat i inclusió, garantint la igualtat d'oportunitats de l'estudiantat i la realització, quan siga procedent, de les adaptacions necessàries d'acord amb la normativa vigent de la Universitat de València.

Per a això s'utilitzaran els instruments d'avaluació següents:

a) Prova escrita presencial (50 %)

Consistirà en una prova objectiva presencial de tipus test, integrada per preguntes d'elecció múltiple amb tres alternatives de resposta, de les quals únicament una serà correcta.

Les preguntes estaran orientades a valorar tant l'adquisició de coneixements com la capacitat de l'estudiantat per a aplicar-los a l'anàlisi, la interpretació i la resolució de situacions pròpies de l'àmbit de l'orientació familiar i sociolaboral.

La puntuació de la prova es calcularà aplicant una correcció per penalització de les respostes incorrectes, de manera que cada tres respostes errònies restaran el valor d'una resposta correcta. Les preguntes no contestades no penalitzaran.

Per a superar aquesta part serà necessari obtindre una qualificació mínima equivalent al 50 % de la puntuació màxima.

Aquesta prova serà recuperable en segona convocatòria.

b) Activitats desenvolupades durant les sessions presencials (30 %)

Inclouen l'anàlisi de casos, la resolució de problemes, activitats d'aplicació, debats, comentaris crítics de literatura científica i altres tasques desenvolupades durant les sessions presencials.

Totes aquestes activitats es dissenyaran i es registraran com a activitats de PORTAFOLI a l'Aula Virtual.

Serà necessari realitzar, almenys, el 80 % de les activitats programades.

c) Treball cooperatiu i/o individual (20 %). Escola de Famílies

Consistirà en el disseny, la fonamentació i la presentació d'una proposta d'orientació i intervenció familiar i/o sociolaboral, basada en evidències científiques i orientada a la resolució de necessitats reals en contextos educatius inclusius.

Criteris generals d'avaluació

En tots els instruments d'avaluació es valoraran especialment:

- La fonamentació científica.
- La capacitat d'anàlisi i síntesi.
- L'aplicació pràctica dels coneixements.
- El raonament crític.
- La creativitat en la resolució de problemes.
- La incorporació de la perspectiva inclusiva, la igualtat d'oportunitats, la perspectiva de gènere i els principis ètics de l'actuació professional.
- La qualitat de la comunicació oral i escrita.

Els diferents instruments d'avaluació permetran valorar de manera integrada l'adquisició de les competències (COMP), els coneixements (CON) i les habilitats i destreses (HAB) previstos per a l'assignatura, garantint la coherència entre els resultats del procés de formació i aprenentatge, les activitats formatives i el sistema d'avaluació.

Segona convocatòria

En cas de no superar algun dels apartats en la primera convocatòria, les qualificacions obtingudes en les parts superades es conservaran per a la segona convocatòria, d'acord amb la normativa vigent de la Universitat de València.

Integritat acadèmica

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació es consideraran d'acord amb el Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València (ACGUV 108/2017) i el Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies, inclosa la intel·ligència artificial, que no haja sigut prèviament i expressament autoritzat pel professorat per a l'elaboració de materials d'avaluació comportarà que aquests materials no puguen ser considerats d'autoria pròpia i serà tractat d'acord amb la normativa vigent i amb el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la Universitat de València (ACGUV 300/2023, DOGV núm. 9747, de 18 de desembre de 2023)

BIBLIOGRAFIA

- Ainscow, M. (2020). *Promoting inclusion and equity in education: Lessons from international experiences*. Routledge.
- Bisquerra, R. (Coord.). (2023). *Educación emocional y bienestar*. Wolters Kluwer.
- Booth, T., & Ainscow, M. (2022). *The Index for Inclusion: A guide to school development led by inclusive values* (5th ed.). Index for Inclusion Network.
- Council of Europe. (2021). *Recommendation CM/Rec(2021)1 of the Committee of Ministers to member States on strengthening positive parenting*.
- Echeita, G. (2022). *Educación inclusiva. El sueño de una noche de verano*. Octaedro.
- International Labour Organization. (2022). *Global disability inclusion strategy 2022–2027*.
- Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 106, de 4 de mayo de 2006.
- Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 340, de 30 de diciembre de 2020.
- Ley Orgánica 10/2022, de 6 de septiembre, de garantía integral de la libertad sexual. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 215, de 7 de septiembre de 2022.
- Martínez-González, R. A. (2017). *Orientación educativa y acción tutorial*. Pirámide.
- Martínez-González, R. A., & Becedóniz, C. M. (2009). Orientación educativa para el ejercicio positivo de la parentalidad. *Papeles Salmantinos de Educación*, 11, 223–251.
- Ministerio de Derechos Sociales, Consumo y Agenda 2030. (2022). *Guía de competencias interprofesionales en parentalidad positiva*. Gobierno de España.
- Mitchell, D. (2020). *What really works in special and inclusive education: Using evidence-based teaching strategies* (3rd ed.). Routledge.
- Morales, J. (2024). Estrategias de orientación familiar: Requerimientos para garantizar el funcionamiento psicosocial de padres e hijos. *Revista de Investigación Educativa (REDINE)*, 16(2), 38–50.
- Organización de las Naciones Unidas. (2006). *Convención sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad*.
- Real Decreto 822/2021, de 28 de septiembre, por el que se establece la organización de las enseñanzas universitarias y del procedimiento de aseguramiento de su calidad. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 233, de 29 de septiembre de 2021.
- Rivoir González, M. E., Fernández García, C. M., & Torío López, S. (2024). Dimensiones educativas parentales en familias migrantes y españolas: Teoría de la autodeterminación y parentalidad positiva. *Revista Española de Pedagogía*.
- Rodrigo, M. J., Máiquez, M. L., Martín, J. C., Byrne, S., Rodríguez, B., Padilla, S., & Suárez, A. (2022). *Parentalidad positiva: Ganar salud y bienestar*. Ministerio de Sanidad.
- Rodrigo, M. J., Hidalgo, V., Byrne, S., Bernedo, I. M., & Jiménez, L. (2023). Evaluation of

programmes under the positive parenting initiative in Spain: Introduction to the special issue. *Psicología Educativa*.

- UNESCO. (2024). *Global Education Monitoring Report 2024: Leadership in education*.
- World Health Organization. (2022). *Global report on health equity for persons with disabilities*.